Gemeente Amsterdam

Commissie Beschermwaardige Houtopstanden

Advies aanvraag

Invullen door aanvrager:	
Boomsoort wetenschappelijk	Platanus hispanica
Boomsoort NL	Plataan
Locatie	Leidsebosje, Dichtsbijzijnde adres Leidsebosje 2
BoomID	GISIB: 1012460 GeoVisia: 503372
Datum adviesaanvraag	23 april 2024
Reden adviesvraag	veiligheidsSNOEI uit NTO
Bijlagen	1. Paspoort monumentale boom 2. Rapportage(s) onderzoeken

Let op: Op verzoek van de raad wordt dit advies na vaststelling door de CBH actief openbaar gemaakt door publicatie op https://maps.amsterdam.nl/bomen_bijzonder/. Dit document moet daarom voldoende informatie bevatten voor iedere belanghebbende of geïnteresseerde.

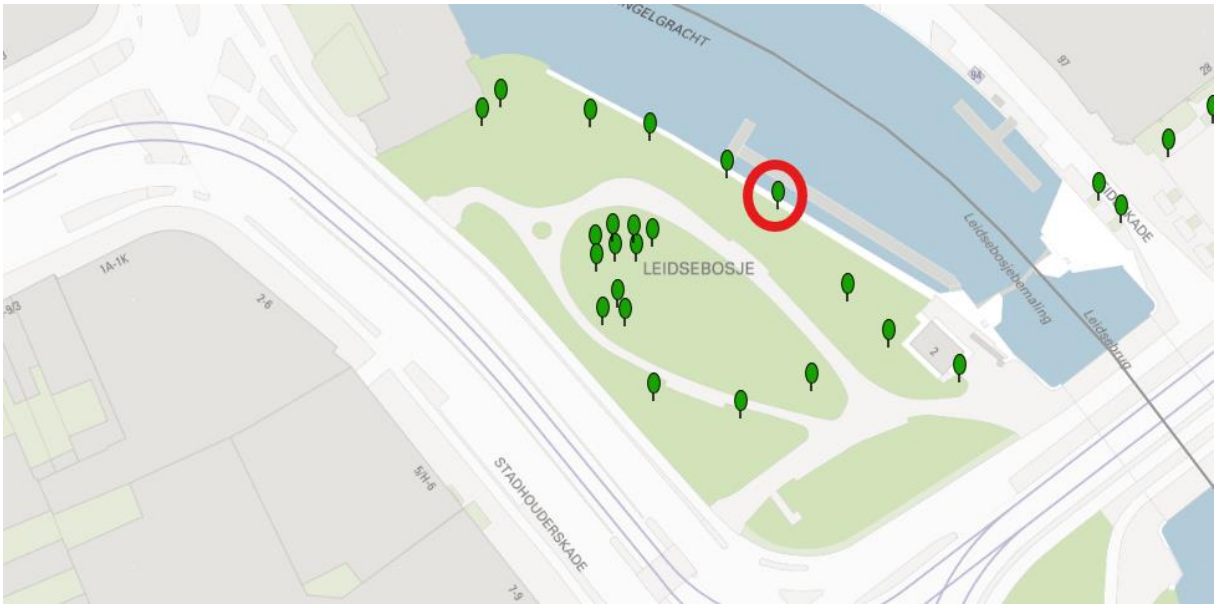

Planning
Aanvraag kapvergunning: z.s.m.
Gewenste moment van uitvoering: vóór 7 oktober 2025

Reden aanvraag ~~kap / verplant /~~ > 20% snoei* (kandelaberen)
De boom heeft een aanzienlijke holte in de stamvoet. Kroon is aangetast door massaria. Als gevolg daarvan is recent een gesteltak uitgebroken. Gezien de omgevingsrisicoklasse en de veiligheidscategorie

van de boom is het advies vanuit het Nader Technisch Onderzoek (NTO) om te kandelaberen en over 3 jaar weer een NTO uit te voeren.

De restwanddikte is onvoldoende. De boom is markant voor de omgeving en waardevol om te behouden. Door het kandelaberen zijn de verankeringen overbodig. De plantaan is een boomsoort die kandelaberen goed kan verdragen.

Bijschrift geluidstomogram; *Het tomogram laat een omvangrijke kernrotting zien die op drie plaatsen is doorgebroken (aangetoond met de prikstok) en mogelijk ook op een vierde plek (MP19) zal doorbreken. De restwand is onvoldoende op de plekken waar de rotting is doorgebroken. De stam is feitelijk in vier delen opgedeeld. Hierdoor neemt de stabiliteit van de stam af.*

Overzichtsfoto

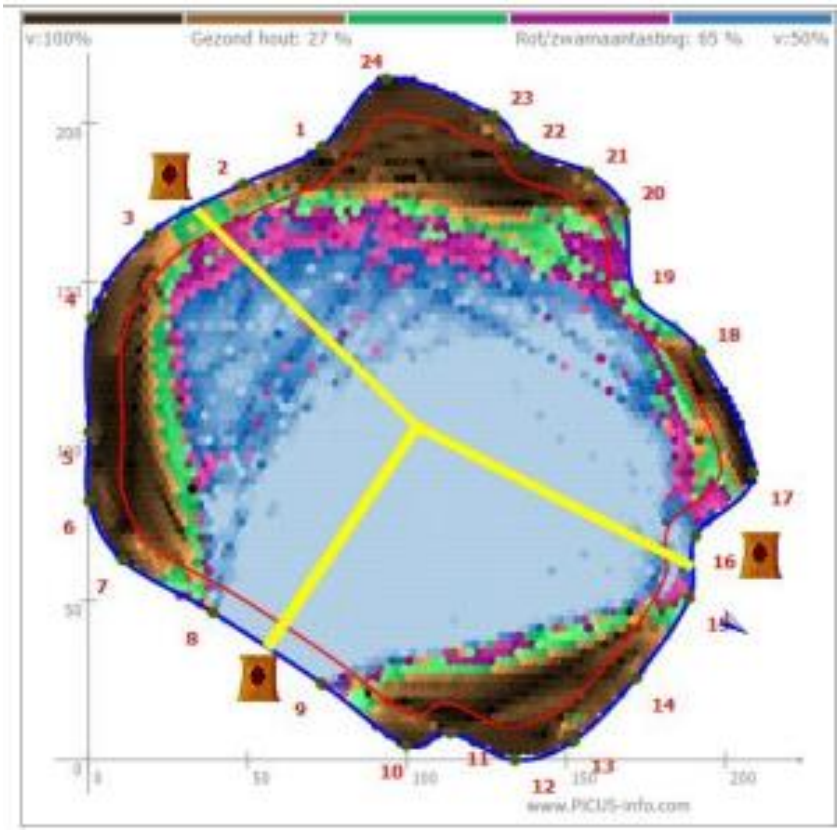

Overzichtsfoto geluidstomogram

Massaria

Holte met prikstok

Zijn er alternatieven onderzocht en zijn daar rapportages van
~~ja /~~ nee*

Zijn er alternatieven onderzocht m.b.t. de inrichting / omgeving / beheer en zijn daar rapportages van
~~ja /~~ nee*

Toelichting:
De boom staat naast een aanlegsteiger voor rondvaartboten. Het kan hier dus periodiek erg druk zijn. Ook staan er bankjes onder de boom. Deze zouden eventueel verwijderd kunnen worden om het omgevingsrisico iets naar beneden bij te stellen. De boom staat ook in gazon, op mooie dagen wordt dit recreatief gebruikt. Het omgevingsrisico blijft dus hoog op deze locatie. Kandelaberen is op deze boom de meest passende maatregel.

Bij projecten: is er een BEA uitgevoerd)
~~ja / nee /~~ n.v.t.*

Gemeente Amsterdam
Commissie Beschermwaardige Houtopstanden

Advies CBH

De Commissie Beschermwaardige Houtopstanden adviseert
de vergunning voorlopig niet te verlenen. De noodzaak voor de kroonreductie als enige optie is onvoldoende aangetoond. De alternatieven voor de voorgenomen ingreep zijn onvoldoende onderzocht en de keuze is niet afdoende onderbouwd.

Onderbouwing:
Bij haar advisering is de commissie gebonden aan de gemeentelijke bomenverordening. Deze stelt in artikel 5, lid 2 dat alleen van het verbod tot vellen van een beschermwaardige houtopstand kan worden afgeweken indien sprake is van zwaarwegende omstandigheden. Naar ons oordeel is de noodzaak tot vellen bij deze boom niet voldoende (dwingend) aangetoond.

De boom is op 2 juli 2025 ter plaatse beoordeeld doo 5.1, 2, e 5.1, 2, e Bij deze beoordeling is gebruik gemaakt van lichte onderzoeksapparatuur (klophamer en prikstok).
Bij deze plataan komen enkele factoren bij elkaar, die het relatief moeilijk maken om de daadwerkelijke stabiliteit van de boom als geheel en van enkele kroondelen definitief te bepalen. Dit heeft ermee te maken dat de stam als gevolg van de aantasting gedeeltelijk 'gefragmenteerd' is. Er is zelfs ter hoogte van de aantasting nog veel solide houtmassa in de stam aanwezig. Doordat deze delen niet overal met elkaar in verbinding staan kan het gebeuren dat de geluidsoverdracht bij een meting met de geluidstomograaf in zones van de stam via omwegen moet geschieden. Dit resulteert in langere tijden van geluidsoverdracht in centrale delen van de stam, die door de software als holte worden geïnterpreteerd. Het vermoeden is echter dat in de zones centraal in de stam, die door de geluidstomograaf als hol of aangetast worden weergegeven (kleurcode donker- tot lichtblauw) nog dragend hout aanwezig is dat nu niet wordt afgebeeld. Doordat platanenhout in niet aangetaste toestand zeer breukvast is, heeft de boom mogelijk nog aanzienlijk meer veiligheidsreserves dan na de tot nu toe uitgevoerde metingen lijkt.

Een tweede aandachtspunt bij deze boom zijn de zware gesteltakken waar door een aantasting door massaria zones aan de bovenzijde en vlakbij de takaanzet op de stam zijn ontstaan waar de hoge mechanische belasting tot een verhoogd breukrisico leidt. Bij de zware tak, die bijna horizontaal over de steiger met de bootjes heen hangt, zijn inmiddels kroonankers geplaatst die het gewicht deels opvangen.

Het voorstel van het stadsdeel is om deze plataan te kandelaberen en hierdoor veilig te stellen.
De commissie stelt voor om een dergelijke zware maatregel pas uit te voeren, nadat er een aanvullende meting is uitgevoerd. Dit betreft een trekproef met de focus op de breuksterkte van de stam. Eventueel kan hier met extra elastometers gemeten worden t.o.v. een reguliere meetopstelling.

Als de boom nog over een ruime veiligheidsmarge beschikt (n.b.: dit is ondanks het eerder negatieve beeld van de eerder uitgevoerde meting met de geluidstomograaf wel de verwachting van de technische specialist van de commissie), is het advies om de kroon niet te kandelaberen maar dusdanig te snoeien dat een stuk gewicht uit de zwaar belaste takken gehaald wordt en gelijktijdig voldoende actief groeiende takken te laten zitten zodat de sapstroom door kan blijven gaan. In die zin wordt de kroon hierdoor in de periferie iets kleiner en als geheel compacter.
Bijzondere aandacht verdient hierbij de over de steiger hangende tak die met kroonankers beveiligd is. Ook hier dient een aanzienlijk stuk gewicht en wat lengte weggenomen te worden om de mechanische belasting met veel hefboom te reduceren.

De horizontaal over de steiger met boten hangende tak is bij de takaanzet aan de bovenzijde gescheurd als gevolg van een aantasting door massaria. Hij wordt nu door middel van twee kroonankers beveiligd. Bij deze tak kan een stuk lengte en gewicht eruit gehaald worden zonder dat de sapstroom hierdoor compleet onderbroken wordt zoals het geval bij kandelaberen .

Wanneer uit de trekproef naar voren komt dat de veiligheidsmarge niet meer voldoende is, kan alsnog het zwaardere traject met kandelaberen worden ingezet.

Vastgesteld in de vergadering van 9-7-2025

Voorzitter

5.1, 2, e

5.1, 2, e 5.1, 2, e

5.1, 2, e

Aanwezig op de vergadering:

5.1, 2, e 5.15.1, 2, e 5.1, 25.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 5.1, 2, e 5.1, 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e